

SETMANARI DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIIS

Dedicat ab preferencia al desarrollo de la vida teatral de Catalunya.

SORTIRÀ LOS DISSAPTES

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

En Barcelona. Ptas. 2 trimestre.
 Fora ciutat. . » 2 »
 Extranjery
 Ultramar. . » 10 l' any.

Director: D. JOAN BRÚ SANCLEMENT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
 Carrer de Petritxol, 6, quart.
 Despatx: de 12 à 2.

PREUS DE CADA NÚMERO:

Número corrent. . . 0'10 Ptas.
 » atrassat. . . 0'15 »
 » » pera
 los no suscrits. . . 0'20 »

Notas Históricas

Despertada ja la rivalitat en la sessió primera del Congrés, los enemichs del catalanisme no van pas deturarse en sa obra de destrucció.

Aprofitant lo incident de que al peu dels impresos per medi del qual se convocava lo Congrés y s' anunciavan los temas que en lo mateix devían discutirse, hi havia estampada una vineta de ornament, figurant lo escut de Catalunya atravesat per un punyal, en qual pom s' hi veyia una torre y un lleó, feren denunciar la fulla, com á document separatista. La vista de la causa va fixarla casualment lo tribunal pera lo mateix d' apertura del Congrés, quína segona sessió, que era de possessió de cárrechs, havia de tenir lloch en lo teatro Espanyol.

La circumstancia de ser President del Congrés lo director del *Diari Catalá* denunciat per la publicació de dita fulla, feya preveurer que la Assamblea suspendria sos treballs ans de comensarlos y que la idea moriria en flor.—Lo *Diari Catalá* sufri condempna per lo delicte de que se l' acusava, pero lo Congrés inaugura la seva tasca en lo día prefixat.

No havent produhit lo esperat efecte lo destorb primer, acudiren al Espanyol tots los membres de la Assamblea en disposició de lluyta.—Constituhida la mesa, usá de la paraula portant la veu de la minoria lo senyor Sol y Ortega, persona que may havia sigut catalanista y en un llarch discurs de set quarts d' hora abusá de la paciencia del numerós auditori, cumplint á las mil ma-

ravellas l' encárrech de destorbar, encomenda que tenia rebuda dels membres que formavan las filas de la minoria.

Al acabar la peroració del senyor Sol era tanta la indignació que 's produhi entre 'l públich y entre 'ls representants, que al pujar á contestarli lo senyor Vallés y Ribot á las primeras paraulas pronunciadas mogué la minoria un escándol tan gran, que lo delegat de la autoritat suspengué l' acte y 's va formar causa á la mesa del Congrés.

La premsa diaria al endemá en llarchs articles comentava 'l fet y casi tots los periódichs cantavan l' hossanna per la mort de la Assamblea qu' ells creyan electiva.

Pero la tercera sessió va celebrarse sens altra novetat que la presentació d' un vot de censura á la mesa, últim esfors del mal aconsellat grupo de catalanistas de *La Renaixensa*, vot retrassat per centenars de vots de majoria.—Dita sessió y las successivas se celebraren en lo antich teatro de Novetats davant de numerosíssim públich que omplia palcos y galerías.

En vista de sa impotencia pera detenir la marxa magestuosa de las deliberacions, la minoria va decidirse per lo sistema obstruccionista y en número d' un centenar escás de representants abandonaren las cadiras del Congrés.

Los temas passats á discussió eran d' importancia; lo primer entre 'ls discutits y aprobats fou lo de la creació d' un gran Centre ahont poguessin juntarse y treballar en favor dels interessos morals y materials de Catalunya, totas aquellas personas que sentissin amor per cada una de las diversas branques del renaixement catalá.—Lo pro-

jecte fou acullit ab entussiasme y quedá nombra-
da una comissió del sí del Congrés pera qu' una
vegada tancat ell, pogués funcionar ab indepen-
dencia y fundá la corporació acordada, corporació
que gosa encara avuy de plena vida y es lo *Cen-
tre Catalá* de Barcelona.

J. S.

Teatro Catalá

LA TABERNA DEL NINOT.—Parodia en un acte y en
vers, original de D. Enrich Moragas y estrenada la nit
del 27 del corrent en lo Teatro de Novetats.

Ja hem convingut en que una parodia pera fer riu-
re, ha de estar molt ben escrita y ben pensada á fi de
que no resulti una vulgaritat. Dochs bé, *La taberna
del Ninot* que parodiant la tragedia *L'ánima morta* ha
escrit lo Sr. Moragas, posseeix totas las bonas qualitats
que reuneix una obra del seu género. Abundan en
ella las escenas graciosas, los tipos ben trovats y lo
diálech está tot ell plé de acudits, alguns d' ells pot-
ser algo pujats de tó; pero que 'l públich s' empassa
sense dificultat porque son xistosos y expontáneos.

Las tragedias de Guimerá 's prestan molt á ser
parodiadas; per aixó ha fet be lo Sr. Moragas en posar
en caricatura la última que dit autor ha donat á la
escena.

LA TABERNA DEL NINOT, ha obtingut un éxit verda-
der en totas las representacions que d' ella s' han
donat, haventse cridat á las taulas lo seu autor, junt
ab los actors que donaren á la parodia una interpre-
tació quasi perfecta, especialment lo Sr. Oliva en lo
paper de protagonista, que desempenya d' una mane-
ra notable. També son de mencionar la Sra. Ferrer
qu' estigué molt acertada y los Srs. Daroqui, Pigrau,
Esteve, Odena y Montero.

M.

"DON JUAN TENORIO"

¡A ti aspiramos!
(Coro de noyas sensibles.)

Jo no sé lo qué serà,
si 'l *Tenorio* ó la tardor;
pero 'ls puch assegurá
qu' aquestos dias hi ha cor,
que no se 'l pot aguantá.

Ell are tot ho domina,
y es causa de molt mareig
tanta passió repentina;
¡si 's *comet* cada festeig
que posa pell de gallina!

Y la causa més probable
que ocasiona tants neguits,
es aquest *Don Juan* del diable
que fa passar malas nits
á tota noya inflamable.

Si are aquí en tot lo sant dia
no 's gosa un quart de alegria!
si 'l viure aquí es un encant!
Tothom se creu un *Don Juan*
ó una *Inés del alma mia!*

Y s' arman tan grans embulls
entre galans y entre damas,
que per salvar ta's esculls,
ni las mamás fan prous ulls
ni 'ls papás tenen prous camas.

No hi ha noya, aixó ja ho sé,
que pel *Tenori* no 's mori
y fins aquí aixó está be:
lo mal está en lo que ve
després de veure 'l *Tenori!*

Perque aquella qu' es sensible
y á *Don Juan* creu ab excés,
no s' ha de ser infalible
per dir que queda impossible
per ell y per los demés.

Lo pitjor d' aquestos mals
es que may en cassos tals
Don Juan no s' arrepenxeix
y ab tot cinisme, segueix
seduhint cors virginals.

Per més que la passió encengui,
no hi ha pas quí d' ira esclati
ni á la venjansa s' atengui,
ni hi ha justicia que 'l prengui
ni hi ha *Centellas* que 'l mati.

Ell altiu y may tement,
sa fama pel mon pregona
é igual mata á un innocent
que seduheix una dona
per olvidarla al moment.

¡Y 'l volen totas, no obstant,
y tota dona 'l demana!
y cegas d' amor están
per l' *irresistible imán...*
¡lo qu' es la flaqueza humana!

JUST ALEIX

VAPOR DE SANG

En Cendra y en Renort eran dos empleats de certa
línea ferro-viaria: maquinista y fogonista respecti-
vament.

Desde molt temps se professavan una entranyable
amistat, tant que 'ls dias que estavan de taller ó de
descans, se 'ls veyan anar sempre junts; ja al café, ja á
la taberna... pero principalment á la taberna.

Pera en Renort, sobretot, era 'l lloch predilecte la
cova del ví com ell ne deya; Baco lo tenia fascinat, era
l' únich deu á qui adorava ab tota l' ánima.

Y com se compendrà, tant lo maquinista com lo fo-
gonista eran dos homes ben fets, robustos, fornits, d'
una forsa hercúlea, sans y rojos com lo foch que 'ls
torrava 'l rostre y d' una musculatura atlética, lo fac-
símil de la dels gladiadors roïnans.

Un día, heusaquí que fent un tren de passatjers, ab
velocitat digna del llamp, en Renort, que com ja he
dit era molt aficionat al beure, á totas las estacions de
parada baixava á la cantina pera fer lo trago... Cada
trago consistia en un got de ví ó d' ayguardent lo su-
ficient per estragar las entranyas d' un colós. Tant
abús ne va fer, tant va beure, que á mitj camí del punt
ahont lo tren moria, ja va perdre per complet lo co-

neixement. Tambelajant dalt de la màquina ni sabia lo que 's feya. Per sa boca d' infern llensava mil recargolats renechs, los quals eran mitj ofegats per la baba vinosa que com caball reventat de corre, li queya per sobre 'l pit.

En Cendra, no obstant, sens fer cas del estat de son company, al toch de campana donat per lo jefe de la estació, empengué de nou la marxa, anunciantho ab un estrident xiulet. Obrí 'l regulador, y escapantse pels rovinets de las purgas lo comprimit vapor, lo qual barrejantse ab lo que eixia per la xemeneya la màquina tot grinyolant y brunsent com un mal esperit, camps á través, anava empassantse 'ls rails, vertiginosa com un llam en direcció horisontal.

Lo *monstre* del progrés, serpentejant y sense trovar cap obstacle en lo seu curs, anava seguint la marxa, lliscant lleuger per damunt la vía mentres que, en Renort, arrupit en un recó de la màquina, taratlajant y perdut l'equilibri, probava de tendrers dret, cayent á cada tentativa. En Cendra fixat en sa missió, no veyá al seu company y ni menys sentia los udols y esbufechs que aquell exhalava, ocasionats per lo terrible vici que 'l tenia esclau.

Al encauharse 'l tren en un molt llarch y obscur túnel, lo maquinista feu un crit de «ojo» al fognista, qui no va contestarli.—Apa, posa més foch que la màquina bufa molt.—Obra el ventilador que tenim pocas atmósferas y en arrivant á la estació próxima nos afegirán ben segur més vagon.

—Qué no ho sents, llam de Deu!—

En Renort no contestava.

Al acabar de passá 'l tunel, en Cendra se girá pera increpar al seu fognista, perque no cumplia ab la feyna que li manava y perque á las baixadas no anava á engrassar los cilindros.

Mes al véurel arronsat li va dir, cridant:

—Noy, qué hem de fer!

—Deixam estar—va contestarli.

Y aprofitant un kilómetro de vía recta y més plana que 'l palmell de la ma, en Cendra s' atansá á Renort, veyent qu' estava més borratxo qu' una sopa.

—¡Borratxo! li va dir dantli brutalment un cop de puny sobre la espatlla.

—Te vull assésinar, lladre; te faré á micas... ó tornam lo que m' has robat—contestá 'l bohemí.

—¡Quí jo! Mona.—

—Lo Deu que t' ha fet... Jo estich mona? Si t' agafo te tiro com una arengada 'l foch... Lladre... bot de ví.—

Y aixecantse se li abrahoná al damunt igual qu' un gos mastí, amarrantlo pel coll ab l' intent d' estrangularlo.

Lo maquinista al véurers clós entre 'ls punys d' aquell falló, tractá de defensarse del millor modo possible y tambalejant, llensantne cada renech qu' esbruixia van caure com dos gossos agafats damunt la plataforma de la màquina, entre aquest y 'l tender, esberlantse com una magrana la testa del infelís Cendra al cop que al caurer va donar contra 'ls ferros, y 'ls pans de carbó que per combustible duyan.

Reanimantse, furios, cego de rabia, empengué de nou la lluyta; lográ d' una estravada poguer dominar al desgraciat borratxo, pero ja borratxo com ell, apretantli com una argolla sos punys al coll lo deixá cada vre, trayent un pam de llengua que li feya fer una ganyota horrorosa.

Y en tant lo tren, abandonat volava ab furia vertiginosa, quan de cop en Cendra, mitj mort, delirant, notá que 'l disco de la vehina estació estava posat en senyal d' alto. Quín desespero 'l seu al veurer que ja havia passat tal disco; quín deliri pera frenar y aturar lo tren. Prou va provar de tancar lo regulador y de tocar lo

pito en senyal de alarma, pero se li agotaren las forsas y fent un crit de maledicció, veyent la gran y terrible catástrofe que anavan á sufrir los passatjers, morí, rabiant y desangrat, cayent son cos com un pilot de fanch sobre 'l del infelís Renort, motor de tanta desgracia. Y 'l monstre de ferro ab tota la velocitat entrá á la estació en lo precís moment en que entrava un altre tren.

Quín pánich lo dels passatjers devant lo imminent perill que 'ls esperava; los mossos de la estació, la gent del andén tothom cridava desesperat als pobres passatjers. Alguns d' aquets se tiravan per las finestras dels vagon quedant aplastats al cáurer, altres se desmayavan; tot eran plors, crits, prechs y treballs, fins que ¡oh terror! los dos trens van entrellarse, quedant reduhits en un munt d' estellas barrejadas ab trossos de ferro y fragments de sers humans.

IGNASI IGLESIAS.

IMPOSSIBLE!

Tan com ets bella y hermosa pensava qu' eras constant, sens creurer que may poguesses, per ma desgracia, olvidarm.
¡Diu l' ausencia es tal com l' ayre, un molt ben pensar cantar, qu' apaga 'l foch qu' es petit y encén lo foch qu' es molt gran!
En lo teu cor, que potser t' enganyá batent ayment, ni la sombra de ma imatge la distancia hi va deixar.
En lo meu que molt t' adora, que per tu solsament bat, lo foch que vares encendre lo meu cor m' está cremant.
Inconstant y capritxosa ¿tu, per qué m' has olvidat?
¿Te creus que á mi m' es possible per may més ab tu pensar?
¡Ingrata, no confundeixis, no vulguis pas fer igual, ab l' amor únich, etern, lo capritxo d' un instant.
Si del olvit en los brassos trovas tu ventura y pau, no demanis que t' imiti á qui no 't pot imitar.
Fés que las flors no perfumin, y que no cantin las aus, digas al riu que no corri y fes als astres parar, á la lluna que no brilli y al sol qu' apagui sos raigs.
¡Ay, impossibles ho jutjas! donchs, tot y sent inconstant, es encara més impossible lo que jo 't puga olvidar.

JOAN MANUBENS VIDAL.

Servey de fora.

VILANOVA Y GELTRÚ.—Desde ma última, en lo teatro Principal se han posat en escena las graciosas juguinas ¡Infanticidi!, A mitj camí y A la prevenció.

fentse digne sols de menció en lo desempenyo, lo cada día mes aplaudit artista Sr. Llibre, per sa naturalitat y bona sombra.

Las últimas sessions donadas per lo reputat ilusionista Sr. Posadas, en unió dels celebrats contorsionistas germans Villons, en lo «Teatro Artesano», entretingueren agradablement al públich.

«El Ateneo» d'aquesta vila ha celebrat una vetllada literaria-musical, en la que cridá l'atenció de la distingida concurrència un trevall degut al jove escriptor P. Gándara, y per lo insustancials y pesats, uns versos (?) d'un tal Toldrá.

S. P.

GIRONA.—L'últim dissapte en la societat «Talia», varen posar en escena, lo drama en 3 actes *La Banda de Bastardía* y la comedia del senyor Farró *L'oncle d'América*. Sigueren los aficionats aplaudits y en especial las Stas. Molgosa y Planas, y los Srs. Arquer y Amich, encare qu' en la pessa varen estar un poch exagerats.

En la societat «La Odalisca» se varen posar en escena, lo diumenge, lo drama *Tal farás tal trovarás*, y *Lo testament de l'oncle*. Mereixeren los aplausos de la concurrència en particular la Srta. Molgosa y los senyors Villamartín, Martínez, Batet é Ibero M.

—En lo «Circo Álvarez», actúa una compañía acrobática dirigida per lo Sr. C. Llop.

—Las societats morals també donan funcions dramáticas.

—La setmana entrant espero ocupar-me del acte de repartició de premis del Certámen Literari.

J. M.

IMA SOMBRAI

Nena hermosa, ¡oh bella aymía!
qu' aprop meu veig dia y nit
¿cóm es que quan vull parlarte
escusas volguerm' sentir?
¿Será que prou bell no 'm trobas?
¿ó es que 't creus reyna per mí?
ó que ton cor ja es d' un altre
á quí estimas ab neguit?

Y l'imatje, 'l cor glassantme,
sentho que 'm contesta aixís:
—Donzell, cap causa d' aquestas
fatiguin lo teu esprit.
Jo no soch res del que 't pensas,
ni del que has dit res ne tinch.
¿Soch ton planeta, ta sombra,
que sols de ta vida viu!

ENRICH RIERA MATEU.

Teatros locals

¿No es verdad ángel de amor,
qu' aquest Principal que un dia
va ser l'orgull de Talía
avuy poch á poch se mor?
Lo que han fet no pot anar,
per ells la sort es avara;
¿qué 'ls passará ab lo qu' encara
'ls queda pèr estrenar?
Si no 'ls arriba á ajudar

lo Tenorio salvador
per mes que l' han fet... pitjor
y han destrossat la poesia,
¿no es vritat, Empresa mia,
qu' aixó será un ver dolor?

Y aquest Circo que val molt
y passa no obstant afanys
y are l' ha prés per dos anys
un' altra Empresa, que vol
que torni á brillar lo sol,
alluynant la tempestat,
y ja un Tenorio han donat
allí, en Valero, en García...
¿no es cert que tothom voldria
que 'l Circo fes ja bondat?

Y 'l Romea, que á desdí,
seguint la lley establerta,
ha fet setmana completa
de Don Juan que fa patí.

Y aquest Novetats, en fi,
que fa 'l Tenorio també
y que tarde y nit veu plé
lo teatro ab demasia,
¿no es vritat que per tal via
aixó va molt retebè?

Y 'l Tivoli, qu' ha trencada
la sacrosanta costum
y sols olora lo fum
de un' Olla tota esquerdada.
Si es qu' encara á algú li agrada
aquell País... capritxós,
senyemnos un cop ó dos
en gloria y lloansa seva
y fugim d' ell, nena meva,
dihent *apaga y vámonos!*

Y l' Eldorado qu' enten
qu' ab la corrent s' ha d' anar
y es tonteria 'l tirar
per contra de la corrent,
també ha contentat la gent
parodiant ab bon humor
lo célebre burlador
que feu tremolar Sevilla;
¿y no es cert que per la hermillilla
aixó es lo remey millor?

Y 'l Calvo-Vico que medra
y en ell la gent hi ha bessat
per haver desenterrat
El convidado de piedra.

Y 'l Circo que no s' arredra,
ni 'l Circo Español, qu' aixó
li ha fet treure 'l bo y millò,
de modo qu' aquestos dias
¿no es vritat, empresas mias,
que heu fet negoci rodó?

Lector amable y cortés
á qui adoro ab frenesí,
si m' has llegit fins aquí
com suposo, valor es.
Si es que dispensas l' excés
de una ploma que sols fa
prosa vil, y may pensá
al vers, pobreta, rendirse,
jura, de tu al despedirse,
que may més hi tornaré!

LABRUGUERA.

Societats Recreatives

Antics Guerrers. — Està actualment organisant un espectacle que, segons notícies, promet ésser una noia humorística de bon gust.

Se tracta de exhibir una parodia del decorat del passeig de Colón, durant las últimes festes, figurant, además, com accessoris, un congrés de *americanistas*, una exposició de projectes de festa no duts a cap, *metempsicosis* de actualitat y altres sorpreses, tot lo cual podrà ésser visitat per tothom mitjançant tarjeta d' invitació.

Círculo Ultramarino. — Procura aquesta distingida Societat, donar gran varietat a sas funcions, y á fé que ho consegueix.

En la de diumenge últim, hi prengué part lo distingit hipnotisador Sr. Mauri, qui feu gran varietat de treballs ab sa perfecció acostumada, éssent en tots molt aplaudit, especialment en los de adivinació y subjecció del pensament.

Lo Sr. Poch recitá ab molta seguretat y bona dicció, lo monólech *Ni solter, ni casat... viudo*. Lo Sr. Comella executá al piano diferents composicions.

Niu Guerrer. — Es tanta la concurrència que visita lo panorama que, segurament deurá allargarse lo plasseig d' exhibició. Se comprén que 'l publich demostrí tant interès per visitar-lo ja que 'l preu, si preu pot dirsen dels vint centims que costa lo catàlech, es ben poca cosa.

Apropósit d' aixó creyém just dirne algo en defensa ja que es poch raonable la queixa que per aquest motiu estampá dias enradada un diari local.

Ell mateix trovará del cas y nosaltres tampoch trovém desacertat, que quan convingui costi dos pessetas l' entrar als jardins *públics* del Park per la rahó de que s' hi han fet gastos per celebrar una Kermesse, pero trovar mal fet que tinguin d' abonarse vint cénims pera entrar al local de una societat *particular* á visitar lo que uns *particulars* han fet sense altre subvenció que la d' ells mateixos, creyém y repetím que trovar mal fet aixó, no es lògich.

Clarís. — Dimars á la tarde se posá en escena la bonica comedia, *Tal farás, tal trobarás*.

Hi prengueren part, éssent molt aplaudits, la senyora Ugas y los Srs. Bové, Bars, March y Bartra.

Vareig corren molts més,
pro com lo *Tenorio* feyan
no cal aquí dirne rés,
puig si 'l *feyan* ó 'l *desfeyan*
no té per casa interès.

J. XIMENO.

LO DOL

Avuy l' han enterrat. La pobre viuda molt consternada está, posantse dol y los criats cubreixen tots los mobles ab unas glassas negres qu' ella 'ls don. La mare del difunt, desconsolada, es l' única que plora ab greu dolor, y en son trastorn, ni menos se recorda de posarse un vestit de color fosch.

Per aná al ball, lo dol se ha tret la viuda
puig ja fa un any qu' es mort lo seu espós.
mes la mare jamay se 'l podrà treurer
perque 'l du permanent al fons del cor.

ISIDOR MARTINEZ.

A LA MEVA EX-FUTURA

¿Sabs per qué 't planto?

Ja no 'm caso ab tu, Genara,
de ton amor me separa
una inuralla sens fi,
tu mitj d' home sols vestirte
y formalment tinch de dirte
que 'ls homes no fan per mi.

Portas hermillas escotada,
coll dret, petxera planxada
y corbata de *tricot*;
portas barret de tronera,
t' has tallat la cabellera
y fas cara de xicot.

Si á tot aixó t' atreueixes
y fins per sobre vesteixes
una levita ab faldons,
quan ja casada serias
tinch por que t' atrevirias
á posarte 'ls pantalons.

Aixó, noya, no ho aguanto
y sápigas que ara 't planto
perque ja t' he vist las dents:
si vols seguí ab tas brometas
casat ab un faldilletas
y tots dos viureu contents.

Q. ROIG.

Novas

Dissapte últim, tingué lloch en lo Gran teatro del Liceo la prova de la llum eléctrica en l' escenari.

Arreglada convenientment la escena, ab talons y bastidors representant paissatge de montanya y costa, se il·luminaren á diferents tons imitant plé dia, crepuscul, etc. Lo resultat siguié molt satisfactori.

Hem tingut lo gust de saludar en nostra Redacció al aplaudit autor dramátich D. Ramón Bordas, qui ha vingut á Barcelona pera entregar á la empresa del teatro catalá de Romea una comedia en tres actes y en vers titulada: *Lo moviment continuu*, obra que será estrenada la present temporada.

En la important població de Vilanova y Geltrú, s' ha fundat una nova societat humorística ab lo títol de *Niu guerrer*. La inauguració procura ser lluida y en lo día pròxim que la mateixa tindrà lloch, projectan los joves socis del *Niu*, sortir en vistosa cabalgata per los carrers de la vila.

Recomaném á nostres lectors se fassin cárrech dels avisos insertats en la tercera plana de las cubertas.

[Imp.—Montaner, 46.